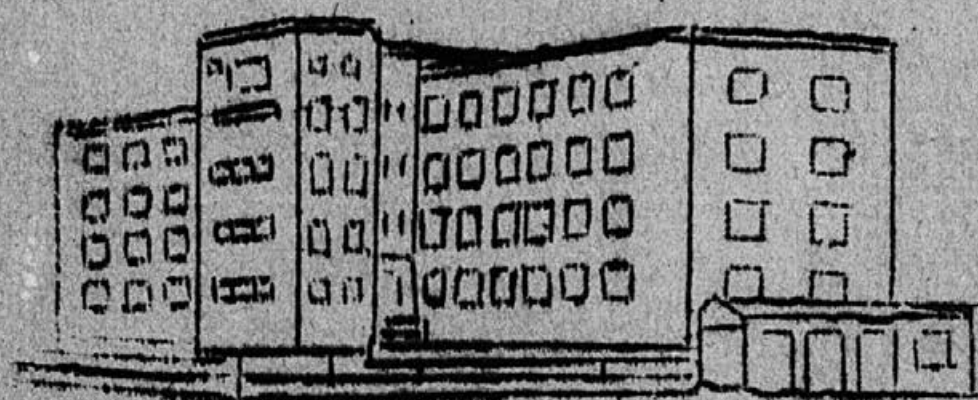

Alpina

1

Za 1. maj - praznik dela
čestitata delovnemu kolektivu
in mu želita še nadaljnih uspehov

UREDNIŠKI ODBOR IN MLADINSKA
ORGANIZACIJA ALPINE

Čestitkam se pridružujejo:

Organi delavskega samoupravljanja,
Sindikalna podružnica in
Osnovna organizacija ZK ter
Uprava podjetja

Uvodna beseda

Več delj časa smo v našem podjetju živo čutili potrebo po glasilu, ki bi člane kolektiva sproti seznanjalo in obveščalo o najvažnejših nalogah, problemih in dogodkih v podjetju.

Glede na to je Komite LMS tovarne Alpina Žiri sklenil, da bo začel izdajati to glasilo. Delavski svet in uprava podjetja sta pozdravila našo zamisel in nudila vsa sredstva, ki so potrebna za nemoteno izhajanje lista.

Prosimo vse člane kolektiva, da z razumevanjem spremljajo naše prizadevanja. Razumljivo je, da bodo, še posebno v začetku, tu pa tam napake in pomanjkljivosti. Prosimo vas, da nas na te stvari sproti opozarjate! Prav gotovo bomo vaše želje in pripombe upoštevali, ker le na ta način bo glasilo res naše. Le ob vsestranski podpori vsega kolektiva bo list zaživel in dosegel svoj namen in izpolnil naše pričakovanja.

Uredniški odbor

Alpina, včeraj, danes in jutri.

Ko je podjetje leta 1947 zaživel pod imenom Tovarna športnih čevljev kot naslednik dotedanje Čevljarske zadruge, je bilo brez lastnih prostorov in tudi skoraj brez strojev in delovnih naprav. Ob preselitvi v novozgrajeno tovarniško poslopje poleti 1948 leta je podjetje dobilo svoje lastne prostore, v njih pa je bila proizvodnja organizirana na obrtniški način. Delo se je odvijalo ročno, razen v šivalnici in sekalnici, kjer je bilo delno strojno. V montažnih oddelkih je obratovalo le nekaj starih čistilnih strojev. Razumljivo, da v prvih povojnih letih ni bilo mogoče mehanizirati obrat, ker je bilo treba najprej zgraditi vrsto bazične industrije, ki je osnova našega gospodarstva. Napravljen je bil velik korak že samo s tem, da je bila zgrajena tovarniška stavba in tako postavljena osnova za nadaljnji gospodarski razvoj kraja.

Ob ustanovitvi je plan, kakor tudi perspektivni načrt razvoja predvideval, da bo podjetje izdelovalo izključno težko športno obutev in ročno zbito delavsko obutev. Tak program se je tudi izvajal ves čas planskega razdeljevanja proizvodnje in prodaje. Proizvajalo se je v glavnem le dva različna artikla in to gojzer, šivani smučar in težki, delavski zbiti čevelj. Po sprostitvi tržišča leta 1952 smo se znašli pred vprašanjem, kako spraviti na trg naše proizvode, ker je povpraševanje po težki obutvi iz dneva v dan močnejše padalo. Potrebni so bili hitri ukrepi in preorientacija proizvodnje na izdelavo finejše, modne in lažje obutve. Proizvodnja je postala v nekaj letih zelo pestra in izbira se je iz leta v leto naglo večala.

Tako hitra preusmeritev je povzročala po eni strani precejšnje težave, ker veliko število delavcev za lažja in finejša delaⁿ bilo izurjenih, po drugi strani pa smo se na tržišču srečali z sličnimi izdelki industrijske proizvodnje, ki so bili cenejši od naših, čeprav kvalitetno ne slabši. Edini izhod iz teh težav je bil - proizvodnjo poceniti in si tako zagotoviti tržišče. Pristopili smo k organiziranju lastne prodajne organizacije. Leta 1953 je začela poslovati naša prva industrijska prodajalna v Sarajevu. v naslednjih dveh letih pa je bila odprta že vrsta

takih prodajaln, predvsem v Sloveniji in Hrvatski. Tak način
osvajanja tržišča se je pokazal kot najboljši. Ostal pa je
še vedno nerešen problem, kako dvigniti storilnost in znižati
proizvodne stroške. Za rešitev tega problema je bilo treba mi-
sliti na prehod na industrijski način proizvodnje. Kako rešiti
to zamisel, je bilo zelo težko vprašanje, ker podjetje ni razpo-
legalo s potrebnimi sredstvi za investicije. Po nekaj letih pa
je končno le uspelo dobiti posojilo, nekaj sredstev pa je bi-
lo vloženi kot lastna udeležba. S tem se je začelo v podjetju
povsem novo obdobje. Vsako leto so se vključevali v proizvod-
njo novi moderni stroji, kateri so zamenjali ročno delo. Delav-
ci pa so se morali priučevati novemu načinu proizvodnje, kar je
čestokrat povzročalo precejšnje težave. Organiziran je bil prvi
oddelek, na katerem je proizvodnja potekala na industrijski na-
čin, nekoliko pozneje pa še drugi in tretji oddelek. Tako čedalje
v tem pogledu ne zaostajamo mnogo za drugimi podjetji te stro-
ke.

Da je bil tak program razvoja pravilen, lahko že danes ugotav-
ljamo, ker se je v povojnih letih čevljarska industrija močno
razvila in je danes konkurenca s tovrstnimi izdelki tako močna,
da je nikakor ne bi mogli vzdržati, če bi proizvajali še po ste-
rem načinu, ker bi bili ti izdelki predragi in za potrošnike
nesprejemljivi.

Z uvedbo mehanizacije v podjetju pa je nastopilo vprašanje pre-
tesnih prostorov, tako za sam proizvodni proces, kakor tudi za
ostale skladiščne in pomožne prostore. Za rešitev tega problema
sta bili dani samo dve možnosti, ali zmanjšati število zaposle-
nih, ali pa zgraditi nove prostore. Odločitev je bila za drugo
varianto. Prostori, ki smo jih začeli graditi lani, bodo prede-
videno dogotovljeni julija letos. V novi zgradbi bodo med dru-
gimi tudi sodobni prostori za jedilnico in kuhinjo za topli
obrok, ker sedanji način delitve hrane po hodnikih in garderobah
nikakor ni primeren. V novi jedilnici bo prostora za več kot
200 ljudi. V kolikor pa bo število ljudi, ki dobivajo toplo ma-
lico večje, bo organizirana delitev v dveh izmenah. V pritličju
bodo skladiščni prostori za gotove izdelke z odpremnim oddelkom.
S tem bo rešeno tudi vprašanje skladišča forniture, katerega se-
daj praktično nimamo, oz. je neprimerno. Pozneje bo isto v pro-
storih sedanjega expedita. V sedanje prostore skladišča gotovih
izdelkov pa se bo potem razširila sekalnica. V prvem nadstropju
bosta postavljena proizvodna trakova za izdelavo lahke obutve.

ki sta sedaj v drugem nadstropju obstoječe stavbe. V ta pa se bo preselila prašivalnica iz tretjega nadstropja, kar sedaj nima več primernih oz. zadostnih prostorov. S temi premiki pa bomo dobili nove prostore v tretjem nadstropju, ki jih bomo uporabili za razširitev prikrojevalnice. V zadnji etaži, to je v drugem nadstropju nove zgradbe, so predvideni prostori za upravo, ki je še vedno v neprimernih prostorih, oddaljena od tovarniških objektov. Z vsemi temi preselitvami bomo pridobili za vse oddelke, kot tudi za pomožne obrate in skladišča primerne prostore, v katerih se bo lahko delo lažje in organizirano odvijalo.

Naj ne bo odveč še nekaj besed o sedanji in bodoči problematiki čevljiarske industrije. Tako kot se je razvijalo naše podjetje ter večalo proizvodnjo, so se razvijala in širila tudi mnoga druga podjetja ter se je proizvodnja že tako povečala z vključitvijo novih kapacitet, da bo že v letu 1962 preko 4 milijone nadprodukcije, to je več, kot pa je realna potreba na našem tržišču. Na tržišču se je že pojavila stagnacija in je ponudba precej večja kot pa je povpraševanje. Podjetja pritiskajo na tržišče z vedno novimi modeli ter mnogi znižujejo prodajne cene, večkrat celo izpod svoje lastne cene. Taka situacija nam resno opozarja, da se moramo zavedati, da naš položaj ni ne vem kako rožnat. Uporabiti bo treba vse sile, da bomo dajali na tržišče blago, ki bo modno, solidno izdelano in za potrošnika v dostopnih cenah. Vložiti bo treba veliko truda za stalno izpopolnjevanje proizvodnje, za doseg čim nižjih proizvodnih stroškov, odpirati še nove prodajalne in kar je za nas še posebno važno, povečati izvoz. Sle-herni član kolektiva se mora zavedati, da bomo ostri konkurenci in ostalim problemom kos le takrat, če bomo stvari pravilno razumeli in jih složno reševali v korist nadaljnjemu razvoju.

A.F.

Nova pota delavskega samoupravljanja

Če ocenjujemo delo samoupravnih organov podjetja v zadnjih nekaj mesecih, lahko ugotovimo, da je bilo zelo razgibano in tudi naprečno. Poleg kočljivih problemov gospodarnosti in razvoja podjetja, so se ukvarjali predvsem še z vprašanjem poglobljanja in krepitve delavskega samoupravljanja. Razprave, ki so se razvile ob decentralizaciji delavskega samoupravljanja, ob formiranju ekonomskih enot in njih vsebinskem izpopolnjevanju, so prešle okvirje Delavskega sveta podjetja in Upravnega odbora. Nadaljevale so se med kolektivom, kar je vsekakor zdrav pojav, kar kaže, da se proizvajalci iz dneva v dan bolj zavedajo svojih pravic in dolžnosti pri upravljanju podjetja.

Vsi dobro vemo, kakšne težave je bilo treba premagati, da smo napravili korak naprej v razvoju samoupravljanja. Odpor tistih, ki niso mogli ali niso hoteli razumeti, da je pot decentralizacije tudi pot boljših gospodarskih uspehov, je bil izredno močan. Samo zrelosti samoupravnih organov in izredni aktivnosti političnih organizacij podjetja se moramo zahvaliti, da je prodrla zdrava zamisel o samoupravljanju, ki sloni na zaupanju v sposobnosti in pozitivne aktivnosti članov kolektiva. Razmema kratko obdobje dela delavskih svetov po ekonomskih enotah ne dovoljuje obširnejše ocene njihovega dela. Lahko pa mirno trdimo, da so delavski sveti po ekonomskih enotah upravičili svoj obstoj, da so se vsi lotili dela s potrebno resnostjo in prizadevanjem.

Razumljivo je, da so se poleg uspehov pri delu pokazale tudi določene pomanjkljivosti, ki so bile več ali manj organizacijsko-tehnične narave in so popolnoma razumljive glede na to, da so to še negotovi koraki delavskih svetov po ekonomskih enotah, in še iščemo prave vsebine dela.

Razveseljivo pa je, da so delavski sveti po ekonomskih enotah našli že od vsega začetka močan in pristen stik z vsami delavskimi ekonomskih enot in da pri svojem delu vidijo tudi probleme podjetja.

Bojazen, da bodo ekonomske enote vidеле samo sebe, to je njih lastne probleme in jih reševale ne glede na koristi podjetja in celote, je postala odveč, in prav zaradi tega lahko mirno damo na nadaljni razvoj delavskega samoupravljanja v podjetju.

Da razvoj pa gre prav gotovo v smeri utrjevanja samoupravnih
pravice ekonomskih enot in proizvajalcev, v smeri še širšega
sodelovanja delavcev pri upravljanju podjetja - kar pomeni,
da bodo ekonomske enote s svojimi organi vedno pomembnejše pri
reševanju perečih problemov podjetja.

P. Š.

DELAVSKO SAMOUPRAVLJANJE

Idemo, o, kakor vendar gre dalje!

Organizacija LMS v ALPINI

Kmalu po ustanovitvi tovarne je začela delovati tudi organizacija LMS. Kakor vsaka druga organizacija, je tudi naša imela pri svojem delu mnogo težav. Začeli smo razmišljati, kako bi pritegnili vso tovarniško mladino k sodelovanju, kar je bilo sedaj zaradi velikega števila nemogoče. Prišli smo do zaključka, da je najbolje, če se mladina organizira v več manjših aktivov. Ustanovljeni so bili štirje aktivni. V sekalnici in pomožnih obratih prvi, drugi v prvem in drugem nadstropju, dva pa v tretjem nadstropju. Na svojih sestankih aktivni rešujejo probleme iz svojega obrata in to je vsekakor zanimivo delo za mladino. Sedaj, ko je v aktivih manjše število članov, lahko vsak mladince izrazi svoje predloge in mnenja.

Vse te aktivne povezuje med seboj Komite LMS, katerega člani so vsi predsedniki aktivov in še nekaj drugih mladincev. Z-vsem, o čemer se razpravlja na sestankih tovarniškega komiteja, poznajo predsedniki posameznih aktivov svoje člane in narobe. Če kakega problema ali naloge sam aktiv ne more rešiti, se ta obravnava na sestanku komiteja, kamor so povabljeni tudi člani DS in UO podjetja, ki mladini pomagajo s svojimi izkušnjami. Tudi sedaj, ko so se v tovarni izoblikovale ekonomske enote in smo pred volitvami, je mladina sodelovala. Vsak aktiv je iz svoje srede predlagal nekaj delegatov za občni zbor Sindikalne podružnice Alpina in kandidate za delavski svet.

V bodoče bo mladina še v večjem številu sodelovala v delavskem samoupravljanju, vendar se mora upoštevati, da se šele uči in jo je zato treba vzpodbujati in usposabljanje, za kar pa mora tudi sama mladina pokazati večje zanimanje.

Požarna varnost v ALPINI

Med nesrečami, ki so v podjetjih bolj ali manj pogoste, je požar. Požar je uničilec že marsikatero podjetje, kar je vsekakor nanj velika gmotna škoda, prav tako pa tudi za skupnost. Pa tudi ni mogoče dati izdelkov, ki jih le-to pričakuje, delavci pa je prikrajšan pri zaslužku. Zato naj bi sleherni delavec ostremel na tem, da se seznani s preventivnimi ukrepi podjetja.

V skladu s razvojem podjetja je bilo treba organizirati tudi gasilsko službo. Pri tem so se v začetku pojavile razne težave, pa tudi pomanjkljivosti. Na razpolago ni bilo potrebnih sredstev, delavci sami pa so se premalo zanimali za službo. Po raznih pregledih TNZ so bile izdane neke odločbe in polagoma smo začeli nabavljati gasilske aparate. V začetku smo imeli le aparate za hitro gašenje lahko vnetljivih tekočin. Nekaj delavcev se je takoj priučilo ravnanja s njimi. Ti se pozneje sodelovali tudi pri raznih gasilskih vajah.

Danes je gasilska služba v podjetju že precej močna. V zadnjem času smo kupili večje količine cevi in pa aparate za gašenje elektrike. Požar, ki je v podjetju nastal, je bil ob hitri pomoči kmalu pogašen. Škoda je le, da nimamo lastne motorke in je glede tega podjetje navezano na Gasilsko društvo. Društva pa se bodo v prihodnosti pripravila tudi na nabavo gasilskega avtomobila, ki je v našem kraju vsekakor potreben. Tudi naše podjetje bo s finančnimi sredstvi priskočilo na pomoč.

Mislím, da brez očitkov lahko zapišemo, da v športnem življenju pri nas v Žireh, oz. v Alpini, posvečamo premalo pozornosti in se premalo zanimamo za vzgojo športnega kadra. Tega imamo dovolj, sicer zdaj še ne kvalitetnega, vendar sposobnega za razne športne panoge in igre.

Ne smemo takoj v začetku pričakovati vidnih uspehov od katerekoli sekcije, ki je šele ustanovljena. To prinese čas in redni trening. Sicer pa rezultati niso važni, važno je, da se vsak mladinec ali mladinka po osemurnem delavniku v tovarni razgiblje in sprosti. Športna dejavnost koristi mladincu samemu, pa tudi tovarni, ki potrebuje fizično sposobne in zdrave ljudi.

Veliko premalo zanimanja za šport, pa je pri mladini sami. Na tem področju, če lahko tako rečemo, sta potrebna samo dobra volja in veselje. Gotovo ima vsak človek sposobnost za neko panogo, če ne za odbojko, judo, tenis itd., pa za udejstvovanje na drugih športnih področjih. Zato bi se lahko vsak mladinec za nekaj odločil. Tako bi videl in spoznal, kaj mu bolj ugaja in zakaj ima več sposobnosti.

V tovarni je bilo že objavljeno po zvočniku, da se lahko vsak mladinec ali mladinka prijavi za katerokoli sekcijo, ki ga veseli. Toda rezultat je bil skromen; sedem ljudi in še ti vsi za odbojko. Na ta način pa se ni dalo naprej delati, kar ni bilo ljudi.

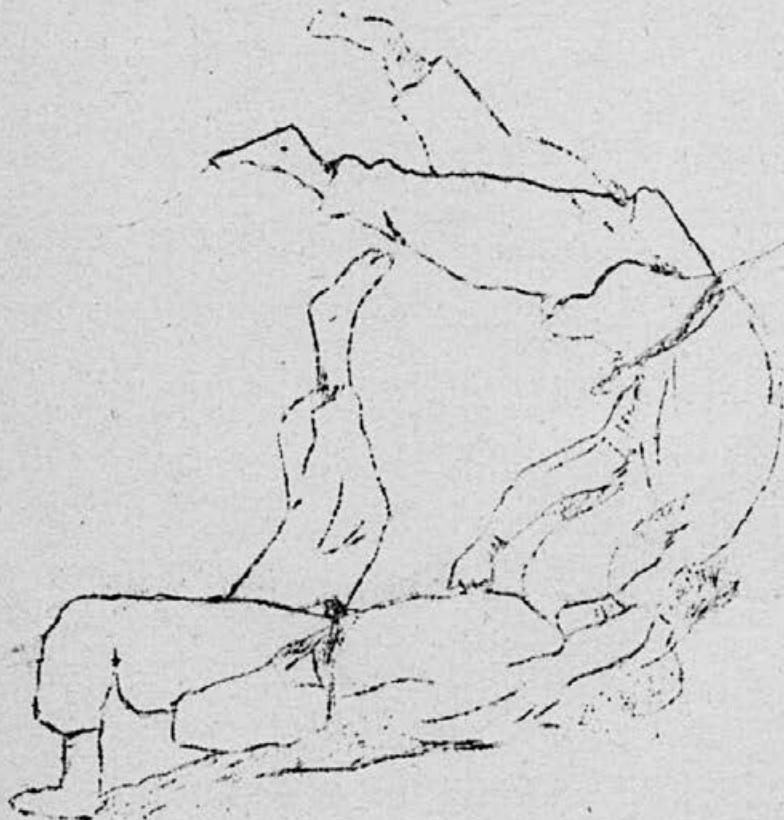
Edina svetla točka v športu pri nas je bila do zdaj smučarska sekcija in judo. Isto bi lahko trdili tudi za odbojko, saj je lani na turnirju čevljarskih podjetij zasedla prvo mesto, čeprav so se merili s tako močnimi podjetji, kakor so ŠIMECKI Zagreb, Kopitarna Sevnica in Tovarna čevljev Maribor. To je dokaz, da bi bili uspehi kar lepi, če bi resno in z volje poprijeli za delo.

Najbolj aktivna sekcija v Alpini je sedaj vsekakor judo. Ta umetnost ima mnogo ljubiteljev in ima tudi že mnogo članov, ki redno in sistematično trenirajo. Sekcija dosega kar lepe uspehe in nekatere člane lahko uvrščamo med predstavnike v republiškem merilu.

Lepi rezultati, ki jih dosegajo člani kluba, so pridobljeni samo s treningom in disciplino. Za ta šport je važna spretnost, refleks, moč itd. Seveda pa bi bilo za te vrste športnikov še lažje, če bi imeli trenerja, ki bi za to odgovarjal po strokovni plati. Trenerje bi potrebovali za vse sekcije, pa jih nimamo.

Mislím, da ni dobro, če pišemo samo o judu in smučarski sekciji, ki sta aktivni. Prizadevati si moramo, da bo v bodoče naša športna dejavnost večja, da bomo v naše sekcije pritegnili kar največ mladincev in mladink. Le tako bi delo lahko nadaljevali in pripomogli h graditvi naše socialistične republike, ki potrebuje zdravih in sposobnih ljudi.

K. P.

Zadržek vsek je res težak

Če človek bister je in mlad,
pokaže vsemu svetu rad,
kaj zmore veder, bister um,
če z njim je združen še pogum.

Vsi dolgo smo srčno želeli,
glasilo svoje, da bi imeli
in v njem bi vsakdo to povedal,
kar v delu svojem bi dosegal.

Naš sen postal je zdaj resnica,
glej, vsem kako žarijo lica,
uredniški pa naš odbor,
navdihov čuka - to je napr.

Sotrudnik sklanja težko glavo,
morda bo našel misle prave;
pero obrača, preta grize,
tinta teče v curkih z mise.

Urednik zgled naj bil bi svetel,
vam za uvod bo nekaj rekel,
zato zdaj tuhta - glej ga spaka,
saj res ni dobra misel vsaka!

Z drugimi pa ni nič boljše,
čprav so vsi kar dobre volje,
težave dela jim pisanje,
da bi bilo to vredno branje.

Kako pa kaj je res s kulturo?
naš referant navija uro,
pred zoro planil bo iz sna,
nov dan naj mu navdihe da.

Naš športni pa redaktor,
kot atomski je reaktor,
na tekmah zraven je povsod,
da čelo mu obliva pot.

Široko to je res področje,
in posel ta kar vroč je;
zdravi duh v telesu zdravem
vedno je na mestu praven.

Predolgo to bi pesem brali,
če od vseh bi vam pisali,
povedali, kako poteka
delo človeka do človeka.

Zaenkrat to naj zadostuje,
misel nova se že snuje,
pregovor pravi, da brez muje
se niti čevljev ne obuje.

Zadetek vsak je res težak

Če človek bister je in mlad,
pokaže vsemu svetu rad,
kaj zmote voder, bister um,
če z njim je združen še pogum.

Vsi dolgo smo srčno želeli,
glasilo svoje, da bi imeli
in v njem bi vsakdo to povedal,
kar v delu svojem bi dosegal.

Naš sen postal je zdaj resnica,
glej, vsem kako šarijo lica,
uredniški pa naš odbor,
navdihov očaka - to je napor.

Sotrudnik sklanja težko glavo,
morda bo našel misle prave;
pero obrača, prste grize,
tinta teče v curkih z misle.

Urednik zgled naj bil bi svetel,
vam za uvod bo nekaj rekel,
zato zdaj tuhta - glej ga spaka,
saj res ni dobra misel vsuka!

Z drugimi pa ni nič bolje,
čeprav so vsi kar dobre volje,
težave dela jim pisanje,
da bi bilo to vredno branje.

Kako pa kaj je res s kulturo?
naš referant navija uro,
pred zoro planil bo iz sna,
nov dan naj mu navdihne da.

Naš športni pa redaktor,
kot atomski je reaktor,
na tekmah zraven je povsod,
da čelo mu obliva pot.

Široko to je res področje,
in posel ta kar vroč je;
zdravi duh v telesu zdravem
vedno je na mestu praven.

Predolgo to bi pesem brali,
če od vseh bi vam pisali,
povedali, kako poteka
delo človeka do človeka.

Zaenkrat to naj zadostuje,
misel nova se že snuje,
pregovor pravi, da brez muje
se niti čvelj ne obuje.

Ta je boljši

Na cesti sem srečal prijatelja, ki je z vso vnemo bral časopis DELO.

Začudeno ga pogledam in vprašam: "Kaj ti pade na um, da še sploh bereš ta časopis?"

On mi še bolj začudeno odvrne: "Zakaj ga ne bi bral, saj je najbožj razširjen list."

Odvrnem mu: "Neumnost! Mnogo pestrejši in vsebinsko bogatejši je mladinski list v tovarni Alpina, ki je pravkar pričel izhajati."

- - - -

Junak pa tak

Vinko: "Jože, kdo pa seka drva v prvem nadstropju?"

Jože: "Daj no mir, saj to je venčar urednik lista, ki piše na pisalni stroj."

- - - -

Pride nekoč neka ženska k čevljarju Jožetu in mu naroči naj izdelava zanjo par lepih čevljev.

Čevlji so bili kmalu gotovi in ženska jih je z veseljem obula.

Čez teden dni pa jih prinese nazaj s pripombo, da ne držijo vode.

Jože pa ji odgovori: "Izdelal sem lepe čevlje, kakor ste mi naročili, za vodo je pa škaf."

V s e b i n a

Alpina včeraj, danes in jutri
Nova pota delavskega samoupravljanja
Delo mladinske organizacije
Požarna varnost v podjetju
Šport
Zabavni del

- - - -

Izdaja Komite LMS tovarne čevljev Alpina Žiri. Urejuje in tiska uredniški odbor. Glavni urednik Nejko Podobnik, odgovorni urednik Peter Šuler. - Založila Alpina tovarna čevljev, Žiri. Izhaja enkrat mesečno, naklada 600 izvodov.